

času poslavljali od Tebe ob Tvojem grobu. Takrat je sprejem Tvojega odlikovanja spremljal glasen aplavz. Danes pa se je ta aplavz spremenil v tiho žalost, saj se zavedamo, da je poslednjič padel zastor, da je predstava končana in da nobene reprize ne bo več.

Dragi prijatelj! Ko smo po osvoboditvi ponovno pričeli oživljati deske loškega gledališča, si nam bil vzor in steber, okrog katerega smo se zbirali. Nobena žrtev Ti ni bila pretežka, da ne bi bil izpeljal tistega, česar si se lotil in v kar si veroval, da je dobro. Bil si v pravem pomenu besede: idealist. Kdo bi znal naštetiti vsa dela, ki si jih režiral, kdo vse vloge, ki si jih igral? Kdo bi mogel prešteti vse tiste ure, ki si jih žrtvoval za uspeh gledališča? Pustimo to kronistom. Mi, Tvoji sodelavci, vemo, da je vsa teža posameznih predstav slonela na Tvojih, za nas širokih plečih.

Ko si odšel na profesionalne odre, smo te doma pogrešali. Kljub temu pa smo se iskreno veselili s Teboj Tvojih uspehov,

pa tudi sočustvovali ob razočaranjih, ki Ti niso bila prizanesena. Bil si samorastnik, ki ga življenje ni pestovalo. Vendar nikdar nisi klonil. Zate bi veljale pesnikove besede: »...streti me moreš, potreti nikdar, usode sovražne besneči vihar«.

Zdaj zapuščaš svoje Visočane in svoje Wulfinge. Ni Ti bilo dano, da bi popeljaj preko odrskih desk svojega Martina Krpana. Odšel si za svojim prvim Polikarpom Kalanom in Lukežem, pa tudi Mihol Švajfštrit Ti bo delal družbo »onkraj Karonovega broda«. Vsi igralci loškega gledališča pa, ki smo Te spremljali v zadnjem dejanju, se Ti zahvaljujemo za vse, kar si nam dajal in Ti želimo, da se odpočiješ v tem poslednjem domu, kjer »nadlog jezero ne bo več v eno mero butalo s togotnimi valovi ob njegove stene«. Saj tudi zate kot za vsakerega velja pesnikova ugotovitev, da »...še le v pokoju tihem hladne hiše, ki pelje vanjo temna pot pogreba, počije, smrt mu s čela pot obriše«.

Janko Krek — France Goličič

OB 75-LETNICI JOKE ŽIGONA

Karakteristika

Rodila ga je mama 10. 3. 1899 na Placu. V ljudsko šolo je hodil 1905/06—1906/09 v Skofji Loki, v gimnazijo 1909/10—1916/17 v Kranju, na univerzo 1918/19—1922/23 v Zagrebu in Ljubljani.

Vsakdanji kruh si je potem prideloval v »štajerski« (1924/25—1929/30) in »kranjski« prestolnici (od 1930 do penziona, 1965); kakšnekrat je bila bera pod minimalnim poprečjem.

Živel je zadosti dolgo, da je lahko v dveh velikih morijah služil cesarje in kralje itd.

Umrł še ni.

Pisati je začel zgodaj, že s šestim letom; prvi njegov »spis« je bil »Črta gor, črta dol«. Od tega se ni nič ohranilo ali pa se je izgubilo.

Drugo pomembno delo je njegov prvi »billet d'amour«, 1910. leta (!), ki pa ga je neki dagarin žal uničil.

Quinte cum suo... ga je seveda tudi navdihnila, tako da je že tedaj v ožjem krogu slovel za »pesnika«. Ker je o tem pisal mariborski »Večernik«, bo pač držalo.

Žigonova nadaljnja poetična steza, steza od Zofkinega »Prijatelja« (le-ta mu je pokazal hrbet) pa do pričujočega »Razgleda« (ni bil tako neomikan kot oni), ta steza torej je malce pičla, dostikrat pretrgana in nedokončana.

Razen po poetični stezi je nekoliko kolvratil tudi po gledališki, ki pa je prav tako potoglava in se je na njej zopet večkrat kaj utrgalo (recimo »oblak«).

Tu pa tam ga je zaneslo tudi drugam, recimo v filologijo; posrečilo se mu je celo, da je »odkril« nenavadne reči: Vrbljanova gospodična iz Gradca da se je pisala Klun, ne pa »kljun« (česar pred njim nihče trdil ni)! Precej njegovih sestavkov (npr. o »bravcu«, o Prešernovi »pristni« podobi) pa sta požrla neusmiljena uredniška košara in usmiljena nekdanja in poznejša cenzura.

Za politične akrobacije in tako imenovano javno delo pa ni imel ne volje ne talenta.

Joka je bil in je še človek brez ambicije, brez pretenzij, po domače len. Zato tudi ni ne prilezel ne prikoral na noben vrh. Niti Nobela ni dobil.

Prav mu je.

Pripis

Ta avtokarakteristika — hudomušno šaljiva, trpko resna in klena — kakršen je v mojih vtisih njen avtor sam, se je znašla na moji uredniški mizi. In kako lepo nam pove malo in vse o našem, sicer vedno preskromnem rojaku! Škoda, da bi tudi to pričevanje njegovega duha in življenja uničil kak »dagarin«. — Objavljam jo in sem prepričan, da mi naš rojak jubilant tega ne bo zameril.

Naj ob tem dodam še nekaj suhih stvarnih podatkov o Žigonovem delu.

Verze je poskušal objavljati v Domačem prijatelju, ki ga je pred prvo svetovno vojno v Pragi urejala Zofka Kvedrova, se kot pesnik predstavil v Ljubljanskem zvonu v letih 1919 in 1920 ter se oglasil spet v Loških razgledih 1973. S članki kulturnopolitične vsebine je leta 1924 sodeloval v časopisu Slovenska misel. Na leposlovnem področju se je najbolj uveljavil kot dramatik. V samostojni knjižni izdaji je objavil dramo Kadar se utrga oblak (Ljubljana 1936), v literarnih časopisih pa komedijo Mogoče pa so jabolka res zastoj (Obzorja 1939) in gledališko igro Nikoli več vojske (Dom in svet 1939).

Kot literarni in kulturni zgodovinar je v knjigi Veliko pismo slovenske duhovne združitve (Ljubljana 1935) znanstveno obdelal ustanovitev Slovenske matice v Ljubljani. Sloves temeljitega raziskovalca si je ustvaril zlasti s številnimi razpravami in članki s področja prešernoslovja, ki jih je objavljaval v Slavistični reviji v letih 1955 in 1959—1962, v Naših razgledih v letih 1961—1963, v Obzorniku v letih

Jože Žigon

1968 in 1969, v Tovarišu leta 1949 in ob faksimilirani izdaji Krsta pri Savici (Ljubljana 1967). Poleg tega je v Slavistični reviji leta 1954 in v Naših razgledih v letih 1960 in 1962 objavil nekaj temeljnih prispevkov k raziskovanju slovenskega slovstva v 16. stoletju.

V Loških razgledih je doslej objavil imenoslovno študijo Lontrg (1963) in verze Loški napisi (1973).

Joka (Jože) Žigon je dolgoletni član Muzejskega društva v Škofji Loki, njegov podpornik in od leta 1974 dalje tudi njegov ustanovni član.

Ob visokem življenjskem jubileju Ločani iz srca čestitamo!

B. B.

INŽ. LOJZE ŽUMER 75-LETNIK

Sredi ustvarjalnega dela, potekajočega že dolga desetletja, je dopolnil tričetrstoletja svojega življenja znanstveni svetnik v pokoju, gozdarski inženir Lojze Žumer. Tako visoka obletnica je šla mimo mnogih njegovih prijateljev in sodelavcev, ne da bi jo opazili. Kljub temu, da je glede na svoja službena leta v pokoju, je namreč inž. Lojze Žumer nenehno dejaven na širokem strokovnem področju gozdarstva in lesarstva pa tudi pri raziskovalnem delu, da mu tako častivrednih let nihče ne more prisoditi.

Rodil se je 26. junija 1899 v Železnikih v obrtniški družini, ki je štela šest otrok. Ker je bila tedaj štirirazredna ljudska šo-

la samo v Škofji Loki, so morali šolarčki, ki so jim starši namenili bolj dolgo učno pot, npr. na gimnazijo, komaj osem let stari z doma. Na dnevi prevoz iz Železnikov v Škofjo Loko in nazaj takrat seveda ni bilo moč misliti, saj je stala vožnja s pošno kočijo tedaj samo do Loke eno krono (avstrijsko), tako da bi npr. učitelj začetnik zapravil za prevoz tja in nazaj kar vso mesečno plačo.

Na humanistični gimnaziji v Kranju je maturiral leta 1917. Že nekaj dni po maturi je moral v vojsko in kmalu zatem na italijansko fronto, od koder se je po zloemu Avstrije takoj uvrstil med koroške borce.